

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 36. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381311727792.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Om alteret besønderlig.

Alteret schall staa med ræene klæder paa, som huer uil io haffue en reen dugh, paa sit bord om søndage och andre hellige dage, end siidenn paa det bord der Iesu Christj legome och blod schal handlis paa, den schal altid uerre ræen, och kirkeuergerne schulle altid lade toe hues requisit heller meßeklæder som brugis uid samme høye altere.

Ligesom huer kirke haffuer nock udj en prædickestoel, saa haffuer huer icke flere altere heller behoff end ett alleniste: gud giffue at en christen almuffue uil tencke til at bruge det ret, som de haffde aldeelis nock derudj. Derfor haffuer de andre altere intet behoff lenger, endog papisterne uille ochsaa haffue dem uid maghtt at de schulle staa och uente ny tidinde at deris kram och plynderj motte komme op igien, huilke de tør dog icke forbiiede effter, gud aff himmelen frj oß fra andre uilfarelser, saa sant som ui bliffuer uel srj for paffuens och munckenis uilfarelse, som ui haffuer nock uerit udj.

De andre altere uden det rette høye altere hør heden til den rette uilfarende lerdøm som paffuer och muncker førde om helgens paa || kaldelse, och om den løgnachtig skiersilds pine och er saadanne kohytter och kramboer som vor herre Iesus selff styrte om udj Ierusalemes tempel den tid hand dreff de kremmere ud.

Derfor kunde kirkeuergerne forkomme dem, och vende det slemme och klack til andens kirke behoff, tafflerne eller billeder kunde de sla paa veggen, at dj kunde uerre goede eenfoldigis spegel som dj kunde see dennem udj naar dj uide huem samme billeder erre giorde eller maledede effter, vden her findis nogen billeder som mand haffuer gjort søgning til, och hengde voxbørn och krycker for, de schulle borttagis och brendis op.

37

Och effterdj att diße andre altere brugis icke nu lenger, haffuer mand borttagit dem, at vj icke lenger bespotter gud, och henger klæder paa stock och steen som kunde brugis til fattige folckis kroppe at tøre dett word och blod aff deeris pocker med, huortil kirkeuergerne kunde lade toe huis klæder her haffuer hengt paa diße altere, och schiffte dennem til de siuge vdj hußarmet her udj sognen, ellers kommer der bud fra Helliggiesthus i Kiøbenhaffn som schal hente dennom || heden til de siuge udj hospitalet om i vil icke bruge dennem til eders egne siuge.

Men saalenge i goede christne som i see diße altere staa førend de nedbrydis, och der settis leffuende folch i de steder igien, da schulle i tencke paa den stoere vilfarelse uj haffue uerit udj under paffuer och muncker, och loffue och tacke gud som os haffuer friitt der fra, att wj uide nu bedre udj denne klare och evangelii liuse dag.

Dett altere nu nest prædickestoelen kand heden tagis och settis en stoel der igien til alle dennem her udj sognen som gud haffuer lagt sin hand paa, at de erre tyckhøre, att dj kunde staa nest prædickestoelen, och disbedre høre guds salige ord.

Liger her nogit goedtz til diße øde altere, da bliffuer det iligeuel til kirken och hendis behoff, att de affbrydis och tagis heden, besønderlig de som staa nedre iblant stoelene eller i veyen imellom folckit och høyalteret.

Høyalteret kand staa med sine reene klæder paa, som huer uil io haffue en reen dugh paa sit egit bord, som før ehr sagt, och der maa tendis to lius paa alterit, icke tidere end der gaar nogen af || eder til sacramentit som schulle io schee huer søndag och hellig dag i saadan forsamling, gud schulle andet forbiude. Diße tuende lius haffuer nogit att mercke, ellers maatte de icke brende, fordj her gaar saa deglig it lius offuer vortt hoffuit den klare soel, att vj kunde endochsaa see at træde naale her inde om behoff giøris, at vj tør icke bespotte gud med liusetenden, uden de haffuer nogit at mercke; det første lius paa alterit 38 brender Iesu Christj legome till hæder och ære, det andet brender hans velsignede blod til hæder och ære, och allermeest derfor, at vore hierter bliffuer opliuste, och vj faa en sand vidschab och vidnidsbiurd paa uore synders forladelse, saa tidt och offte som uj gaar til och lader oß berette. Det liuß er udj schriffthen, mercker opliuselse som Christus siger selff, iegh ehr verdsens lius, ellers maa der ingen lius brende her udj kirken uden de tuende som tendis for brud och brudgomb paa deeris blußestager, naar de kommer til kirke, huad de mercker, uil ieg her effter giffue tilkiende.